

System kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Łososinie Dolnej (opis)

W Banku Spółdzielczym w Łososinie Dolnej (dalej: Bank) działa system kontroli wewnętrznej, którego celami sformułowanymi ogólnie jest zapewnienie:

- skuteczności i efektywności działania Banku,
- wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- przestrzegania zasad zarządzania, w tym zarządzania ryzykiem w Banku,
- zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach systemu w Banku funkcjonują:

- Funkcja kontroli mająca za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem, która obejmuje określone jednostki i komórki organizacyjne w Banku, a także osoby odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
- komórka ds. zgodności, której zadaniem jest zapewnienie zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz identyfikację, monitorowanie, ocenę i raportowanie ryzyka braku zgodności.

Organizację i zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku regulują głównie postanowienia „Regulaminu kontroli wewnętrznej” oraz „Regulaminu funkcjonowania komórki ds. zgodności Banku Spółdzielczego w Łososinie Dolnej”.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i funkcjonowaniem systemu w Banku, monitoruje jego skuteczność w oparciu o informacje uzyskane od Zarządu oraz komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, jak również dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli z uwzględnieniem opinii Komitetu Audytu. Oceny są dokonywane w oparciu o ustalone kryteria na podstawie przedłożonych dokumentów i informacji, w zgodności z wewnętrznymi uregulowaniami.

Zarząd Banku odpowiada za prawidłowe funkcjonowanie systemu, w tym funkcji kontroli. Do obowiązków Zarządu należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu, a w jego ramach matrycy funkcji kontroli. Zarząd podejmuje działania, mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu, w tym odpowiednich zasobów, uregulowań wewnętrznych, właściwej współpracy wszystkich osób / pracowników Banku w ramach funkcji kontroli, jak również stosuje właściwe środki naprawcze i dyscyplinujące w przypadkach wykrycia braków i nieprawidłowości. Zarząd Banku, w celu dokonania oceny przez Radę Nadzorczą, przedkłada Radzie roczne informacje na temat realizacji swoich zadań w obszarze funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

Do kompetencji Komitetu Audytu (powołanego spośród członków Rady Nadzorczej), w zakresie działania systemu, należy bieżące monitorowanie systemu oraz opiniowanie na potrzeby dokonywania przez Radę Nadzorczą corocznej oceny systemu, w tym funkcji kontroli.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej, zorganizowane są na trzech niezależnych poziomach w ramach trzech linii obrony w następujący sposób:

- a) Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Na tym poziomie komórki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, projektowanie i wdrażanie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca/testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii.
- b) Na drugą linię obrony składa się zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, tj. m.in. Komórka ryzyka, Komórka ds. zgodności, Stanowisko monitoringu, Główny Księgowy oraz Zarząd Banku sprawujący kontrolę funkcjonalną, mające za

zadanie zapewnienie stosowania mechanizmów kontrolnych oraz dokonywanie niezależnego monitorowania ich przestrzegania. Komórki zaliczone do II linii obrony, poza Zarządem Banku, w pewnych obszarach mogą pełnić zadania w ramach I linii obrony i w tym przypadku, każdorazowo II linię stanowi Zarząd Banku,

- c) trzecia linia obrony – audyt wewnętrzny, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, powierzony Systemowi Ochrony Zrzeszenia BPS, przez Departament Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Kontrola wewnętrzna, jako niezależne monitorowanie procesów obejmuje: weryfikację bieżącą poziomą i testowanie poziome oraz weryfikację bieżącą pionową i testowanie pionowe. Wykonywana jest w formach samokontroli, monitorowania poziomego i pionowego, odpowiednio przez wszystkich pracowników w zakresie wynikającym z pełnionych funkcji.

Bank od początku 2016 roku jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS i zgodnie z zawartą umową czynności audytu wewnętrznego w Banku są realizowane przez Departament Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Warszawie (SSOZ BPS) - jednostki zarządzającej Systemem Ochrony. Audyt wewnętrzny realizowany jest na mocy przepisów prawa i stanowi w systemie tzw. trzecią linię obrony, na trzecim poziomie organizacji systemu kontroli wewnętrznej w Banku, jako uczestniku Systemu Ochrony.

Funkcja kontroli w Banku obejmuje mechanizmy kontrolne oraz kontroli ryzyka, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie wewnętrzne w ramach funkcji kontroli. Podstawowe mechanizmy kontrolne stosowane w Banku w sposób ciągły obejmują: procedury tj. uregulowania wewnętrzne (polityki, regulaminy, instrukcje), podział obowiązków, autoryzację i zatwierdzanie, kontrolę dostępu oraz kontrolę fizyczną, proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach ewidencyjno-księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym, inwentaryzację, dokumentowanie odstępstw, wskaźniki wydajności pracy, szkolenia, samokontrolę pracowników.

Matryca funkcji kontroli jest formą udokumentowania funkcji kontroli w Banku, zawierającą opis, powiązania celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej z procesami istotnymi (oraz innymi, niespełniającymi kryteriów procesów istotnych) wraz z wpisanymi w te procesy mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów. Stosowanie mechanizmów kontrolnych jest dokumentowane zgodnie z postanowieniami „Regulaminu kontroli wewnętrznej” odpowiednio w formach rozwiązania lub działania stosowane w ramach I i II linii obrony, którego celem jest utrzymanie ryzyka na określonym (akceptowanym) poziomie (np. strategiczne limity tolerancji na ryzyko bankowe, limity koncentracji kredytów, wskaźniki ryzyka kadrowego, zasady oceny zdolności kredytowej, wskaźniki pokrycia transakcji zabezpieczeniami). Działanie mechanizmu kontroli ryzyka jest zapewniane poprzez stosowanie odpowiednio zaprojektowanych mechanizmów kontrolnych (np. rejestrowanie przekroczeń danego limitu, podział zadań w procesie oceny zdolności kredytowej, dokumentacja zabezpieczenia spłaty kredytu. Mechanizm kontrolny to rozwiązanie lub działanie stosowane w ramach wszystkich trzech linii obrony, w tym zwłaszcza w ramach pierwszej linii obrony, którego zadaniem jest zapewnienie osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej (np. procedury zapewniające przestrzeganie limitów, autoryzacja transakcji/operacji);

Sposób realizacji zadań oraz wyniki monitorowania i podjęte działania naprawcze w ramach funkcji kontroli są okresowo raportowane przez komórkę ds. zgodności do Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej Banku. Zidentyfikowane przypadki nieprawidłowości znaczących i / lub krytycznych są raportowane natychmiastowo do Zarządu Banku, przy czym nieprawidłowości krytyczne podlegają również natychmiastowemu zgłoszeniu do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Warszawie. Na drugim poziomie organizacji systemu kontroli wewnętrznej (w Centrali Banku) jest wyodrębniona komórka ds. zgodności, posiadająca charakter niezależny i bezpośrednio podporządkowany Prezesowi Zarządu Banku. Celem działania komórki ds. zgodności jest zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi, zasadami dobrej praktyki bankowej oraz koordynacja działalności kontrolnej w całym Banku. Podstawowe uregulowania dotyczące niezależności i statusu, praw i obowiązków, sposobu działania komórki, zostały określone w „Regulaminie funkcjonowania komórki ds. zgodności”, jak również we właściwych uregulowaniach szczegółowych, dotyczących kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem braku zgodności. Działanie komórki ds. zgodności obejmuje sformułowane w sposób ogólny zadania:

- zapewnienie zgodności poprzez stosowanie własnych mechanizmów kontrolnych w ramach działania komórki,
- monitorowanie pionowe skuteczności zastosowanych mechanizmów kontrolnych w zakresie obszaru ryzyka braku zgodności poprzez ich weryfikację bieżącą i / lub testowanie pionowe (wykonywanie czynności kontrolnych),
- zadania w zakresie procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności, to jest jego identyfikację, pomiar, ocenę, monitorowanie poziomu oraz raportowanie na temat tego ryzyka.

Sposób realizacji zadań przez komórkę ds. zgodności podlega okresowemu sprawozdawaniu do Zarządu i Rady Nadzorczej w celu dokonania ocen i podejmowania prawidłowych decyzji. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku, w tym funkcji kontroli, w oparciu o sprawozdania otrzymane od Zarządu, dokumenty i informacje dotyczące wyników: monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych zastosowanych w procesach istotnych, monitorowania realizowanego przez osoby / komórki organizacyjne Banku obydwu poziomów, ocen i wyników audytów realizowanych przez SSOZ BPS, wyników badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta i ocen Banku w procesie BION. Kryteriami oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej są następujące elementy:

- ocena realizacji przez Bank celów strategicznych,
- osiągnięcie założeń planu finansowo-gospodarczego Banku na dany rok obrotowy,
- ocena zmaterializowania ryzyka reputacji Banku,
- wyniki audytów wykonanych przez Departament Audytu SSOZ BPS,
- wyniki audytów zewnętrznych (badań biegłego rewidenta),
- ilości i istotności błędów znaczących i krytycznych zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania,
- ilości skarg zasadnych klientów do (np. UKNF, UOKiK, GIIF),
- ilości i kwoty strat operacyjnych,
- ilości przekroczeń podstawowych limitów obowiązujących oraz ustanowionych przez Zarząd Banku.

Prezentowany w sposób syntetyczny opis systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Łososinie Dolnej zostaje udostępniony w związku z wykonaniem obowiązku zawartego w treści rekomendacji 1.11 Rekomendacji „H” Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach, wydanej Uchwałą Nr 141/2017 KNF z dnia 25.04.2017 r. (Dz. Urz. KNF 2017.7).

Opis systemu kontroli wewnętrznej udostępnia Zarząd Banku Spółdzielczego w Łososinie Dolnej.

Bank Spółdzielczy w Łososinie Dolnej

Łososina Dolna 285

33-314 Łososina Dolna

p.o. PREZESA ZARZĄDU

Wiesław Basta

WICEPREZES ZARZĄDU

Zdzisława Orzeł

WICEPREZES ZARZĄDU

Robert Hajduk

